

УРЕДБА

Ком. Бр. 63. од 28. децембра, 1928. год.,
за извршење Закона о држављанству.

На основу §-а 63. Закона о држављанству од 21. септ. 1928. г. Службене Новине Бр. 254, од 1. нов. 1928. г. прописују се за извршење истог закона ове одредбе:

Члан 1.

Опште ујуство. (1.) Када се у овој Уредби означаје параграф, а не спомиње се односни закон, тај се параграф односи на Закон о држављанству, који добија овом Уредбом прописе за извршење.

(2.) Када се у овој Уредби употребљава израз Краљевина, под њим се има разумети Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца.

**Прва глава. Држављанство Краљевине Срба,
Хрвата и Словенаца (§§ 1-4)**

Члан 2.

Уредба за извршење Ближе одредбе за §-а 3. *ст. 5.* извршење §-а 3. ст. 5. прописане се засебном Уредбом са законском

снагом, кад питање завичајности држављана буде решено јединственим законом.

Сведоцба о држављанству (§ 4.)

Члан 3.

Образац ./I. Сведоцба о држављанству издаје се искључиво на образцу, који се прописује у прилогу под I. и који треба у односним рубрикама тачно испунити.

Члан 4.

Снабдевање молбе. (1.) Захтев да се изда сведоцба о држављанству, упућен надлежној првостепеној опште-управној власти, треба да садржава следеће податке: име (породично и рођено), занимање, место становања, дан, годину и место рођења и завичајну општину лица, које сведоцбу тражи. Поред тога молилац мора у захтеву навести, када је и којим начином (§ 5.) стекао држављанство Краљевине, односно општинску завичајност.

2) Личне податке молиоца треба редовно поткрепити прилагањем односних исправа, особито крштенице (родног листа) и уверења о завичајности.

Члан 5.

Постуџак власти. (1.) Надлежна првостепена опште-управна власт, пошто се увери, да су приложени документи исправни, а идентитет молиоца несумњиво утврђен, издаће сведоцбу о држављанству најкасније у року од осам дана.

(2.) Ако се молилац надлежној власти јави лично и пружи несумњиве доказе о своме идентитету, односно доказе у смислу другог става чл. 4., или ако је истоветност лица позната, она ће сведоцбу о држављанству издати одмах и непосредно, ако у погледу исправности поднетих докумената не постоји никаква сумња или ако се из службених спискова може утврдити, да је лице завичајно у општини, чијом завичајницом тражи сведоцбу.

Члан 6.

Постуџак у случају (1.) Држављани, који *недостатак завичајности.* немају завичајност, а које треба у смислу законских прописа неоспорно сматрати за држављане Краљевине, на захтев могу добити привремену сведоцбу о држављанству; у том случају употребиће се образац, прописан у чл. 3., а сведоцбу означити као „привремену“ и уједно превући речи: „завичајника општине . . . . . под Бр. . . . .“

(2.) Кад завичајност буде прописана јединственим законским одредбама за целу Краљевину, сведоцба о држављанству моћи ће се на основу овог члана издавати само у изузетним случајевима и то са важношћу на годину дана.

Члан 7.

Надлежност власти. (1.) За издавање сведоцбе о држављанству надлежна је она државна првостепена опште-управна власт, у чијем се подручју налази завичајна општина мо-

лиочева, односно — ако ове нема — у чијем подручју лежи молиочево редовно пребивалиште.

(2.) Ако молилац нема одређене завичајне општине, а редовно пребива на страни, у томе случају сведоџбу о држављанству може издати дипломатско заступништво Краљевине на страни, у чијем подручју има молилац своје редовно пребивалиште. И за такав случај важи одредба другог става чл. 6.

Члан 8.

Доказна вредност сведоџбе. (1.) Сведоџба о држављанству једини је званични докуменат, којим се држављанство Краљевине доказује на страни или када то траже важећи законски прописи.

(2.) Ако од издања сведоџбе о држављанству није прошло пет година, држављанство се може оспорити само доказима, да докуменат није исправан или да је власт, која га је издала, била преварена у погледу битних предуслова (као што је на пр. завичајност, идентитет и т. д.) или кажњивим поступком органа, кад се тај докуменат издао.

Члан 9.

Овера сведоџбе за ујо- шребу на страни. Сведоџба о држављанству, ако се употребљава на страни, мора бити снабдевена са сликом имаоца и — у колико је ово установљено међународним споразумом — овером од надлежне власти. Овакву ће сведоџбу власт,

која је исту издала — ако се тражи овера — предложити своје Великом Жупану, а ако је исту издало наше заступништво на страни онда Министарству Иностраних Послова. Поменуте власти обављају оверу сведоџбе испуњавањем односних рубрика на обрасцу, прописаном у члану 3.

Члан 10.

Регистар издајних све- доџаба о држав- љанству. (1.) О издатим сведоџбама о држављанству води регистар власт, која их издаје.

(2.) Образац за регисар прописан је у прилогу под II.

Друга Глава. Стицање држављанства (§§ 5.—20.)

Члан 11.

Доказ правне основе. (§ 5.) (1.) Ако су у §-у 5. тач. 1.—3. наведене чињенице, које дају правну основу за стицање држављанства Краљевине, спорне или у опште када има надлежна опште-управна власт да решава питање држављанске припадности, онда се морају ове чињенице редовно доказати односним документима.

(2.) Ко заснива држављанство на пореклу, треба ово да докаже крштеницом (родним листом).

(3.) Исто важи и у погледу доказивања позакоњења.

(4.) Удаје се доказује венчаницом.

(5.) Прирођење као чињеница, којом се стекло држављанство Краљевине, доказаће се

сведочанством о прирођењу, издатом по прописима ове Уредбе. Када је у питању прирођење, стечено пре ступања на снагу овога закона, ово се редовно доказује односним декретом.

(6.) У изузетним случајевима, када је немогућност показивања горе поменутих докумената несумњиво доказана, надлежна првостепена опште-управна власт може формалним решењем изрећи, да се од подношења односног докумената одустаје.

Члан 12.

Почетак држављанства. Уколико у Закону о држављанству није друкчије прописано, почетак држављанства рачуна се са даном, кад је наступила правна чињеница, којом се по §-у 5. стиче држављанство.

Рођење на територији (§ 9.)

Члан 13.

Докази. (1.) Чињеницу, да је лице рођено или нађено на територији Краљевине, редовно треба доказати крштеницом (родним листом); ако су родитељи непознати, то ће се на исти начин доказивати.

(2.) Ако се крштеница из оправданих разлога не може поднети, треба да поменуте чињенице буду утврђене формалним решењем власти.

(3.) Ако се овакво решење тражи, надлежна првостепена опште-управна власт мора предузети на основу поднетих података потребна

испитивања, како у месту рођења, односно где је лице нађено, тако и у месту евентуалног редовног пребивалишта. Нарочито треба путем јавног огласа у дотичним местима на уобичајени начин, а у срезу путем истицања на службеној табли, позвати становништво, да саопшти властима евентуално познате податке о пореклу дотичног лица. Рок објаве траје петнаест дана.

(4.) Надлежност власти за ова решења одређује се по месту рођења односно по месту, где је лице нађено; а ако је ово непознато, онда по начелима §-а 49.

(5.) Чињеница, да је држављанство родитеља непознато, доказује се уверењем првостепене опште-управне власти, која је надлежна по §-у 49.

Удаја стране држављанке за држављанина Краљевине (§ 10.)

Члан 14.

Држављанство жене (1.) Жену, која по §-у 10. стиче удајом држављанство Краљевине, наше власти ће сматрати држављанком Краљевине и с њом ће поступати по нашим законима и тада, ако по прописима законодавства њене пређашње отаџбине удајом није изгубила своје пређашње држављанство. Ово пређашње држављанство, с обзиром на одредбе §-а 2., моћиће се признати и узети у обзир тек онда, када наступи каква правна чињеница, која повлачи за жену губитак нашег држављанства.

(2.) Правило из горњег става не важи у изузетном случају, ако жена — страна држављанка изјавом придржава своје држављанство по преклу.

Члан 15.

Придржавање држављанства. Питање придржавања држављанства има се ценити према прописима законодавства дотичне државе, чије држављанство жена придржава. Међутим власти не треба да улазе у расправу о ближим формалностима, које треба за такво придржавање испунити, ако је односна изјава у складу са §-ом 50. и ако је дата пре удаје. Припаднице држава, чије законодавство не предвиђа за жене придржавање држављанства изјавом, не могу задржати дотадашње држављанство, ако се удају за држављанина Краљевине.

Прирођење (§§ 11.—20.)

Члан 16.

Поштинс молбе. (1.) Молба за признање прирођења, која се подноси у циљу стицања држављанства Краљевине у смислу §-а 12. односно §-а 14. по правилу мора да буде снабдевена својеручним потписом молиоца. Само изузетно, ако ово траже нарочите околности, може се узети и поступак и молба без својеручног потписа, ако ју подноси овлашћени заступник и покаже прописно овлашћење молиоца, које је изрично дато за подношење ове молбе.

(2.) Ако надлежна власт оправдано посумња у исправност потписа, мора најдаље у року од осам дана позвати позвати молиоца, да изјавом пред општинском власти призна молбу за своју.

(3.) Ако је молба потписана у општинском звању или ако је тамо примљена на записник, а општина је ову чињеницу у свом предлогу утврдила, онда ће власт такву молбу узети у поступак без проверавања исправности потписа.

(4.) Неписмени у сваком случају треба да своју молбу да на записник код општинске или државне управне власти.

Члан 17.

Инструисање молбе. (1.) Молба за признање прирођења по правилу треба да буде снабдевена доказима о постојању услова из §-а 12. тач. 2. - 7. или бар услова из §-а 12. тач. 2., 5. и 6. ако се тражи пририђење изузетним путем.

(2.) Ако молби не буду приложени и докази о испуњеним условима из §-а 12. тач. 2., 5. и 6., власт мора упозорити молиоца на овај недостатак и одредити му рок од три месеца, да молбу прописно опреми.

(3.) Ако се молилац у том року не би одазвао позиву, предмет ће се спровести надлежном Великом Жупану на решење.

Члан 18.

Оцена и предлагање молбе. (1.) Ако је молба прописно снабдевена, прво-

степен опште-управна власт треба да је оцени на основу околности у њој изложених, поднетих доказа и званично познатих чињеница и спроведе најкасније у року од 14 дана Великом Жупану са својим мишљењем.

(2.) У случају пак да има нејасности у битним околностима, које би могле утицати на решење молбе, управна власт мора ове околности разјаснити подесним и најбржим начином, евентуално путем потчињених органа јавне безбедности.

Члан 19.

Провера услова. Кад стигне молба до Великог Жупана, мора исти пре свега проверити да ли стоје услови, који се траже у §-у 12. тач. 2., 5. и 6. односно по §-у 13. односно по § у 14. тач. 1., а уједно оценити доказна средства, којима се постојање законских услова поткрепљује.

Члан 20.

Докази. (1.) Старост молиоца (§ 12. тач. 2.) доказаће се крштеницом (родним листом.)

(2.) Женска лица, кад поднесу молбу за прирођење, морају приложити исправу, издату од завичајне општине, да нису удата, односно браком везана. Ову ће исправу општина издати на основу књиге завичајних, а у њој ће навести и одлуку суда, ако је жена разведена или брак поништен.

(3.) Док општина не заведе у смислу §-а. 3. евиденцију држављана, издаје горе поменућу исправу матичар у месту сталног боравка.

(4.) Молилац, који има жену односно малолетну децу мора приложити и венчаницу односно крштеницу деце, која се налазе под његовом влашћу.

Члан 21.

Настањење у Краљевини. (1.) Десетогодишње односно тридесетогодишње настањење на територији Краљевине мора се доказати односним уверењем општинских власти, а у местима, где постоје пријавна оделења државних полицијских власти уверењем, које иста издају.

(2.) Ако је уверење о трајању настањења у земљи издато од општинске власти, опште-управна власт према нахођењу, провериће истинитост навода у том уверењу.

Члан 22.

Отпуст из досадашњег држављанства. Отпуст из досадашњег држављанства односно зајамчење тог отпуста, доказује се односним решењем надлежне власти молиоцеве отаџбине. Домаће власти нису дужне испитивати, да ли су испуњене формалности, које за отпуст из држављанства прописује законодавство дотичне државе, све док поменуто решење по својој форми одговара захтевима званичног документа.

Члан 23.

Одрицање стираног држављанства. (1.) Евентуална изјава, којом се лице од-

риче досадашњег држављанства, мора одговарати прописима §-а 50.

(2.) Поменута изјава лица, чије држављанство није познато, односно лица без држављанства, гласиће, да се одричу држављанства, које би били евентуално стекли, и да се не признају припадницима ни једне државе, а да желе стећи држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Питање да ли се ради о лицима, за које закон у §-у 12., претпоследњи став, предвиђа одрицање држављанства, треба ценити у првом реду на основу навода интересованог лица. Само у случају, ако су наводи очевидно неисправни или кад се може констатовати неисправност, пошто су прописи, који важе за отпуст из држављанства у дотичној држави, познати, онда се одрицање неће признати.

Члан 24.

Зајемчење при- мања у завичајну пријема у завичајну свезу свезу. (1.) У погледу зајемчења (заједницу) важе до унификације односних одредаба законски прописи дотичне покрајине.

(2.) Поводом подношења предмета Велики Жупан мора изреком утврдити, да у погледу приложеног зајемчења општинске завичајности не постоје недостатци формалног значаја.

Члан 25.

Добро владање. (1.) За доказ доброг владања (§ 12. тач. 5.) редовно служи сведочанство о владању, које издаје општина сталног

пребивалишта, а завичајна општина, ако сталног пребивалишта нема или ако последњи боравак молиоца у једноме крају није трајао бар шест месеци.

(2.) Ако је у питању лице, које је било кажњено за злочин односно кривично дело, које повлачи губитак грађанске части, мора власт покренути потребна извиђања, да се утврди прошлост молиоца и установи, да ли је дугогодишњим непорочним животом стекао глас исправног грађанина.

(3.) Ако Велики Жупан по испитивању резултата извиђања, односно на основу службених података или ради опште познатих чињеница, не буде могао доћи до тог уверења, онда ће молбу на основу §-а 16. одбацити.

Члан 26

Могућност издржавања. (1.) Могућност издржавања (§ 12. тач. 6.) доказује се редовно уверењем општине сталног пребивалишта, којим се потврђује да молилац може издржавати себе и своју породицу.

(2.) Ако Велики Жупан нађе за потребно може одредити извиђање о материјалним и привредним околностима молиоцем.

(3.) Ако молилац покаже службено лекарско уверење, да је способан за привређивање, било физичким било интелектуалним радом, сматра ће се да је тиме пружен доказ о могућности издржавања.

Члан 27.

Народност. Када закон у извесним случајевима тражи као услов да је молилац срп-

ско-хрватско-словеначке народности, ово се доказује:

1. уверењем власти, да је лице пре 1. децембра 1928. г. било у званичним актима заведено као припадник српске, хрватске или словеначке народности;

2. уверење опште-управне власти, да је лице у елаборату о попису становништва пре Уједињења било заведено као припадник српске, хрватске или словеначке народности или да је српски, хрватски или словеначки језик признао као језик, којим редовно општи;

3. школским сведочанствима, у колико је из њих видљива народност с обзиром на наставни језик школе и фактично учење матерењег језика;

4. уверењем општинске власти, да молилац већ из детињства искључиво општи српским, хрватским или словеначким језиком;

5. уверењем које националне или националноверске организације (удружења, друштва, црквене општине и т. д.), чији потписани функционари по својем досадашњем деловању дају довољну гаранцију за веродостојност њихове изјаве, а таква уверења морају бити према организационим правилима потписана; или

6. другим расположивим доказним средствима, којима се може установити народна припадност дотичног лица.

Члан 28.

Посиђување Великог Жупана. (1.) Велики Жупан треба да испита вредност поднетих доказа и према томе поступи.

(2.) Ако се ради о лицима, која се позивају на тридесетогодишње непрекидно настањење на територији Краљевине, донеће решење у смислу §-а 15. став други. Ако Велики Жупан нађе, да законским условима није удовољено, он ће молбу одбити, допуштајући право молбе на Министра Унутрашњих Послова са роком од 15 дана.

(3.) Ако се Велики Жупан уверио, да који од услова из §-а 12. тач. 5. и 6. односно, оних из §-а 13. недостаје, молбу ће у властитом делу кругу одбацити, а у свим другим случајевима ће је предложити Министру Унутрашњих Послова.

Члан 29.

Квалификација молбе. (1.) Кад је Велики Жупан потпуно приуговорљен предмет са својим мишљењем поднео Министарству Унутрашњих Послова, оно ће у првом реду утврдити, да ли је у питању прирођење редовним или изузетним путем. Ово се има решити и без обзира на то, да ли се молилац у својој молби на ову разлику обазирао или није, Свакако треба сматрати, да молилац жели признање прирођења изузетним путем, ако се у молби позвао бар на једну чињеницу, која је у §-у 14. наведена као услов за такво стицање држављанства.

(2.) Али и ако молилац није то учинио, Министар Унутрашњих Послова може наредити, да се молба узме у поступак по §-у 14.

Члан 30.

Испитивање услова. (1.) Поводом оцене услова по §-у 12. треба применити

прописе чл. 11. односно 20. до 27. ове Уредбе.

(2.) Ако је Министар Унутрашњих Послова поводом испитивања услова дошао до закључка, да примени §-а 14. нема места, треба испитати, у којој су мери испуњени услови по §-у 12.

Члан 31.

*Прирођења изузетним
пућем.* (1.) Јавна служ-
(§ 14.) ба професора на
једном университе-

ту Краљевине доказује се декретом о постав-
љењу у оригиналу или овереном препису. У
томе случају остали услови неће се испитивати.

(2) Ако се има признати природне лице,
чији пријем у држављанство траже државни
интереси, или лицу, које има заслуге за Кра-
љевину, треба да буду службено установљене
или службено познате оне чињенице, на осно-
ву којих се може одлучити, да тај услов по-
стоји.

(3) Молбе лица по којима је установљено,
да имају услове за изузетно природне, Ми-
нистар Унутрашњих Послова ће поднети Ми-
нистарском Савету на одлуку.

Члан 32.

Решење (1) Позитивно решење треба
да садржава следеће: да се молиоцу на осно-
ву §-а 12., — а ако је у питању природне
изузетним путем: по одлуци Министарског Са-
вета на основу §-а 14., признаје природне
држављанства Краљевине Срба, Хрвата и Сло-
венаца и да му се допушта полагање заклет-
ве, којом ће постати држављанин Краљевине

Срба, Хрвата и Словенаца и примити зави-
чајност односне општине, а на крају рок, до
кога траје важност решења. Ако је природне
лице жењено, треба у решењу навести, и сва
лица, која природне обухвата.

(2) Ако по §-у 13. доноси решење на осно-
ву §-а 15., став други Велики Жупан, онда
треба препис послати Министарству Унутраш-
њих Послова ради поступка у смислу чл. 36.
до 38.

(3.) Ако лице народности српско-хрватско-
словеначке неиспуњава услов из §-а 12. тач. 7.,
добиће завичајност у првом реду у општини
рођења, а ако је лице рођено на страни, онда
завичајност у општини настањења, ако је тамо
три године настањено. Лица рођена на страни,
а која још нису три године настањена у јед-
ној општини Краљевине, без испуњавања усло-
ва из §-а 12. тач. 7. не могу бити природне.

Заклетва (§§ 17. и 20.)

Члан 33.

Надлежности Заклетва се полаже по
власи. правилу код првостепене
опште-управне власти, у чијем подручју лежи
будућа молиочева завичајна општина. Но ако
молилац у подручју поменуте управне власти
нема свог пребивалишта, а то вероватним до-
каже, понуђену заклетву несме одбити ни јед-
на државна опште-управна власт нити заступ-
ништво Краљевине на страни, само ако је до-
тично лице поднело решење по чл. 23. и нема
сумње о исправности и важности овог решења.

Члан 34.

Полагање заклетве. (1.) Заклетва се полаже по прописима, који важе за заклетве у судском поступку. Заклетва коју је положио молилац важи и за његову жену и малолетну децу, ако сви уједно примају природно држављанство.

(2.) О положеној заклетви мора се саставити записник у три дословно једнака примерка који ће садржавати текст заклетве, означење лица, за која важи положена заклетва, а најпосле потврду извршеног акта са датумом и потписом лица, које полаже заклетву, као и представника власти, пред којим се заклетва полаже.

(3.) Оригинални записник опште-управна власт мора у року од три дана препорученим писмом упутити непосредно Министарству Унутрашњих Послова; један примерак копије предаће ново-примљеном држављанину, док ће други примерак копије задржати у архиви.

./III. (4.) Образац заклетве прописан је у прилогу под III.

Члан 35.

Трајање важности решења. (§ 20.) (1.) Рок од шест месеци у смислу §-а 20. рачунаће се од дана предаје решења, а предаја свакако треба да буде извршена најкасније у току првих шест месеци од издавања решења.

(2.) Ако је од дана издавања решења о природној промена прошла година дана, његова важност престаје у сваком случају.

(3.) Ако је предаја решења задоцнила кривцом власти, тако да није обављена у току првих шест месеци, онда треба ова власт по службеној дужности да издејствује ново решење и што пре молиоцу достави. За ово поновно решење неће се наплаћивати такса.

Члан 36.

Сведочанство о природној. (1.) На основу достављеног записника о заклетви Министар Унутрашњих Послова одмах ће наредити, да се изда и достави сведочанство о природној.

(2.) Сведочанство о природној издаје се искључиво на обрасцу прописаном у прилогу под IV.

Члан 37.

Књига природних. (1.) Поводом издавања сведочанства о природној сви случајеви стицања држављанства природној морају се завести по текућим бројевима у посебан регистар: Књигу природних, коју води Министарство Унутрашњих Послова по обрасцу у прилогу под V.

(2.) О сваком упису у Књигу природних мора се ради уписа у Књигу завичајника обавестити завичајна општина природног лица достављањем извода, који ће садржавати свех рубрике из Књиге природних.

Члан 38.

Евиденција важности решења о признању природној. (1.) Министарство Унутрашњих Послова држаће у

тачној евиденцији сваки случај решења о признању прирођења, како би се могао прибеложити престанак важности таквог решења ако односно лице по истеку чланом 24. одређеног рока није положило прописану заклетву.

(2) Ако после године дана у року, прописаном у чл. 26., у Министарство Унутрашњих Послова није стигао записник о положењу заклетви, мора се у односном спису на решењу о признању прирођења видно прибеложити престанак важности овог решења.

Члан 39.

Придржано држављанство жене.

Браком везана жена, и ако је поводом удаје придржала своје држављанство по пореклу, стиче мужевљевим прирођењем држављанства Краљевине ово држављанство, осим случаја, да је иста овом приликом поново изјавила да се одриче држављанства Краљевине и да придржава своје држављанство по пореклу.

(§ 19.)

Трећа глава. Губитак држављанства (§§ 21.—37.)

Ошћусиј из држављанства (§§ 22.—27.)

Члан 40.

Опрема молбе. Молба за отпуст из држављанства подноси се надлежној општеуправној власти првог степена и мора бити снабдевена са:

1. уверењем о завичајности,
2. сведоцбom о држављанству,
3. крштеницом молиоцевом,

4. крштеницама деце, ако их молилац има а која су под његовом влашћу,

5. венчаницом, ако је молилац ожењен,

6. исправом да је примљен или да ће бити примљен у страну држављанство, и

7. доказима да не постоје запреке по §-у 23. (чл. 43.).

Члан 41.

Објава молбе. (1.) Опште-управна власт првог степена мора приспелу молбу објавити тако, да у огласу са податцима о рођењу и завичајности ближе означи молиоца, наведе државу, у којој се намерава природити и изда позив у смислу другог става §-а 26. Оглас, којим се ово објављује, мора бити 15 дана изложен на службеној табли првостепене општеуправне власти и завичајне општине, а ако молилац пребива у држави, и на службеној табли општине пребивалишта.

(2.) Нарочита објава у обласним односно државним службеним новинама може изостати ако управна власт нема нарочитог разлога, да се објава тако обзнани.

Ако за време 15-дневне објаве не буде приговора, мора се предмет са извештајем спровести надлежном Великом Жупану.

Члан 42.

Продужење рока објаве због приговора. (1.) У случају оправданог приговора може првостепена општеуправна власт, према нахођењу својим решењем рок објаве продужити, али највише за једну го-

дину и мора о томе обавестити молиоца као и лица, која су поднела оправдане приговоре; молиоца ће у решењу ради даљег поступка упозорити да има или у року од 15 дана поднети доказе, да су приговори неосновани, или у року до којег је објава продужена, докаже, да су у међувремену запреке престале.

(2.) Ако на основу овог упозорења молилац подноси противне доказе, који сасвим јасно посведочавају неоснованост приговора, надлежна првостепена опште-управна власт попуниће објаву, а цео предмет са својим мишљењем спровести Великом Жупану. У противном случају иста првостепена власт мора водити предмет у евиденцији до истека продуженог рока објаве, односно док интересовано лице пре истека рока не покрене решавање овог предмета.

Члан 43.

Испитивање доказа. (1.) На основу предложеног предмета Велики Жупан испитаће, да ли су потчињене власти испуниле све прописане формалности и одредиће евентуално потребне допуне поступка. Поред тога ће утврдити, да ли постоје запреке по §-у 23., а приложене доказе ће оценити по следећим начелима:

1) Мушки молиоци доказују испуњење своје војничке обавезе само односним уверењем надлежне Команде Војног Округа, односно решењем у смислу чл. 8. Закона о Устројству Војске и Морнарице.

2) О непостојању чињеница наведених у тач. 2., 3., 4. и 5. §-а 23. издаје се уверење

од завичајне општине, односно у недостатку ове, од општине, последњег пребивалишта, али предметно уверење не везује одлучујућу власт, него она може одредити и извиђања, ако би постојала сумња у исправност општинског уверења.

3) Испуњење пореских обавеза потврђује се уверењем првостепене финансијске власти, на чијем подручју лежи молиочево стално пребивалиште односно ако тога нема, где му је завичајна општина.

4) Да је неко, примљен у држављанство које државе, утврђује се исправом о прирођењу у оригиналу или у овереном препису, а онај, који има зајемчење да ће бити примљен у држављанство која државе, мора поднети одговарајуће решење.

(2.) Но, Велики Жупан молбу неће одбаци, и ако формални доказ у горњем смислу није пружен.

(3.) Ако је Велики Жупан молбу и доказе оценио саобразно горњим прописима и није нашао повода, да молбу на основу §-а 26. став четврти одбаци, спровешће је са својим образложеним предлогом на решење Министру Унутрашњих Послова.

Члан 44.

Решавање Министар Унутрашњих Послова може молбу бу уважити, и ако доказ о пријему односно о намераваном пријему моличевом у страну држављанство није прописно документован, а то нарочито у случају, ако

молиоцу законодавство дотичне стране државе осигурава стицање држављанства, пошто иначе испуњава потребне услове.

Члан 45.

Сведочанство о отпущу Сведочанство о отпущу из држављанства Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца издаје се искључиво на обрасцу прописаном у прилогу под VI.

Члан 46.

Руковање приложима молбе. (1.) Ако је Министар молбу за отпуст уважио, мора се сведочанство о држављанству и уверење о завичајности задржати у списима, а оригинални документи о рођењу односно венчању морају се молиоцу вратити, пошто се претходно у списима прибележе односни податци.

Одузимање пасоша. (2.) Кад се отпуштеном уручује сведочанство о отпущу, треба да му се одузме путна исправа (пасош), ако је била издата.

Члан 47.

Књига отпущених из држављанства. (1.) У Министарству Унутрашњих Послова треба да се води евиденција о издатим сведочанствима о отпущу, у „Књизи отпуштених из држављанства“.

(2.) Књига отпуштених из држављанства има исте рубрике као и Књига природњених (чл. 37.), једино што садржава у место рубрике

о заклетви рубрику за упис датума, од кога важи отпуст (чл. 27.)

(3.) Упис у ову књигу врши се тек онда, кад је лице отпустом изгубило држављанство.

(4.) О сваком отпущу мора се извести завичајна општина, пошто општина треба да заведе у Књигу завичајника податке о отпущу и извршити брисање.

Члан 48.

Брисање у Књизи завичајника. (1.) Ако отпуштени не борави у нашој земљи, а изгубио је држављанство Краљевине отпустом по §-у 27., онда треба одредити уручење сведочанства о отпущу и уједно наредити брисање у Књизи завичајника.

(2.) Међутим, док отпуштени борави у нашој земљи, брисање у Књизи завичајника може се одредити тек онда, кад је уручење сведочанства извршено.

Члан 49.

Уверење сведочанства о отпущу. (1.) Ако се отпуштено лице намерава иселити предаје се сведочанство о отпущу тек при одласку из државе, пошто се лице претходно службено обавести, да ће при одласку примити ово сведочанство.

(2.) Из држављанства отпуштени, који намерава остати у нашој земљи, може предузети сведочанство о отпущу тек онда, кад докаже да је примљен у држављанство стране државе. Ако ово за време од једне године не учини,

сведочанство о отпусту губи важност и то лице ће се и надаље сматрати држављанином Краљевине.

Одсућности држављанина. (§ 28.)

Члан 50.

Држављанске обавезе на страни. (1.) Законито прописане дужности држављана протежу се и на одсутне држављане у колико ове дужности по изричитим одредбама закона односно већ по свом значају нису везане за боравак на територији Краљевине.

(2.) Као неиспуњене обавезе у смислу §-а 28. сматраће се оне обавезе, које по §-у 23. чине запреку иступу из држављанства.

Дужности пријаве. (3.) Држављанин, који по навршеној 21. години трајно борави на страни, мора се усмено или писмено уз тачну ознаку своје адресе јавити надлежном заступништву Краљевине и саопштити му све тражене податке а после и промене у њима.

(4.) Заступништва Краљевине на страни треба да бар сваких пет година доставе податке о пријавама држављана на страни завичајним општинама ради прибележења пријаве у Књигу завичајника.

Члан 51.

Прекид одсућности на основу издајног уверења (1.) На захтев држављанина, који борави на страни, мора му завичајна општина односно заступништво Краљевине — ако постоје услови — издејство-

вати уверење надлежног Великог Жупана, да у испуњавању обавеза према отаџбини није заостао, чиме може предупредити губитак држављанства по §-у 28.

(2.) Велики Жупан издаје поменуто уверење на предлог опште-управне власти првог степена, а по саслушању надлежне Команде Војног Округа и Среске Финансијске власти.

(3.) Ако је Велики Жупан тако уверење издао мора о томе обавестити завичајну општину да у Књизи завичајника прибележи прекид 30-годишње одсућности.

(4.) Ко поменуто уверење пре истека законског 30-годишњег рока одсућности није набавио, сматраће се, да прећутно пристаје, да буде из општинског регистра држављана брисан односно преузима у датом случају на себе терет доказивања, да му држављанство по §-у 28. није престало.

Члан 52.

Брисање одсућних. (1.) Лица, која за време 30-годишњег боравка на страни не набаве у чл. 51. поменуто уверење, по службеној дужности, бришу се из општинске Књиге завичајника са напоменом: „Држављанство престало по §-у 28. Зак. о држављанству“.

(2.) У ту сврху мора општинска управа месеца октобра сваке године прегледати своју Књигу завичајника, како би извршила брисање оних држављана, за које је утврђено, да су настањени непрекинуто 30 година на страни, а у томе року им није издато уверење о испуњавању обавезе према отаџбини. Сва евен-

туално потребна установљења мора општина учинити најкраћим путем у току године.

(3.) Сваке године у првој половини месеца октобра првостепена опште-управна власт ће потсетити подређене општине на дужност, прописану овим чланом.

Члан 53.

Објава брисаних одсућних (1.) Сваке године месеца јануара мора општинска управа на уобичајени начин, а најмање са 15-дневним излагањем предметног огласа, објавити лица избрисана из Књиге завичајника уз означење имена, старости, места рођења и последњег евентуалног познатог боравишта на страни; уједно треба навести и податке о жени и деци, у колико се иста према одредбама чл. 5. става другог не сматрају више нашим држављанима.

(2.) Најкасније до 10. јануара мора општинска управа поднети препис ове објаве својој првостепеној опште-управној власти. Ове састављају списак свих на њиховом подручју брисаних лица и подносе га Великом Жупану најкасније до 20. јануара. Велики Жупани достављају сабране спискове најкасније до 30. јануара Министарству Унутрашњих Послова, које ће заједнички списак брисаних из свих области објавити најдаље до краја месеца фебруара у „Службеним Новинама“.

Члан 54.

Осјоравање губи- њика држав- љанства. (1.) Лица, која су била на основу §-а 28. брисана из Књиге завичајника, имају

право, да у року од 15 дана, од како су о брисању дознала, а најкасније 5 година о извршеном брисању, оспоре губитак држављанства.

(2.) Ако докажу, да су последних 30 година испуњавали какве обавезе према отаџбини, мора надлежни Велики Жупан одредити, да се односно лице поново упише у општински регистар држављана, чиме му се враћа држављанство.

Члан 55.

Губитак држав- љанства због одсуства. (1.) Ако се држављанин, који по навршеној 21. години, преко 30 година трајно борави на страни, 5 година не јави ни лично ни писмено нити својој завичајној општини нити надлежном заступништву Краљевине на страни, да дозна односно испуни своје држављанске обавезе, онда се сматра, да је у смислу одредаба §-а 28. престао бити наш држављанин.

(2.) Овај губитак држављанстви протеже се и на жену и на децу, који по прописима Закона о држављанству следећу његово држављанство. Но ако се оваква жена односно деца нису иселила него живе на територији Краљевине, сматраће се и даље као држављани Краљевине, док не стекну страном држављанство по мужу односно оцу.

(3.) Губитак држављанства наступа у горњем случају аутоматски без формалног решења.

Удаја држављанке (§ 29.)

Члан 56

Придржавање држављанства. (1.) Брачним уговором односно изјавом жена придржава само пореклом стечено држављанство.

(2.) Док брачна веза постоји, жена, која је пре удаје придржала држављанство Краљевине, не може мењати ово држављанство изузев случаја, да се поводом натурализације мужа одрекла нашег држављанства и примила прирођено држављанство мужевљево.

(3.) Ако се жена, која је придржала држављанство, поново уда, остаје јој право, да изјавом продужи задржање држављанства Краљевине.

Члан 57.

Упис придржавања држављанства у матичне књиге. (1.) Придржавања држављанства морају супрузи приликом склапања брака пред надлежним матичаром доказати брачним уговором или прописима чл. 72. одговарајућом формалном изјавом, која се може дати и пред надлежним матичаром.

(2.) Руковаоци матичних књига дужни су, да случај придржавања држављанства упишу у матицу венчаних следећом примедбом: „Жена је поводом удаје поднела изјаву, оверену (назив власти или нотара, јавног бележника) . . . . под бројем . . . од (датум) . . . . , да придржава своју држављанску припадност у (назив државе) . . . . .“

Под примедбу ставиће се датум и власторучни потписи матичара и двају сведока.

Евиденција. (3.) О упису горе наведене примедбе мора матичар известити завичајну општину мужа, а ако је ова спорна, односно док је непозната, надлежну првостепену опште-управну власт ради убележења у Књигу завичајника односно држављана.

(4.) Тек ако је придржање заведено у матичну књигу, сматраће се да оно правно дејствује.

(5.) Ако се женидба вршила на страни, мора жена своју изјаву о придржању држављанства најдаље у року од 8 дана доставити надлежном заступништву Краљевине, које ће по установљењу исправности изјаве о придржању држављанства обавестити завичајну општину ради уписа у Књигу завичајника.

Члан 58.

Очување држављанства поводом удаје. (1.) Држављанка, која по одредбама законодавства мужевљеве отаџбине удајом за страног држављанина није примила његово држављанство, задржава држављанство Краљевине, само док не стекне мужевљево држављанство, односно док се из наше земље исели.

(2.) За стицање новог држављанства жеђи не треба формални отпуст из држављанства Краљевине, осим ако прописи законодавства дотичне државе ово изричито прописују. У последњем случају, а уз подношење венчанице, надлежна власт ће на захтев издати све-

дочанство о отпусту одмах и без формалног поступка по §-у 26.

Позакоњења (§ 30.)

Члан 59.

Брисање позакоњених, који су изгубили држављанство. (1.) Ради брисања из Књиге завичајника потребно је, да позакоњени односно његов отац, чије је држављанство позакоњени примио, пошаље до-тадашњој завичајној општини оверен препис уверења о стеченом држављанству.

(2.) Поводом уписа позакоњења у матичну књигу и матичар ће прибележити губитак држављанства и о томе известити завичајну општину.

Одрицање оржављанства (§ 31.)

Члан 60.

Подношење изјаве. (1.) Изјава у смислу §-а 31. може се дати на записник или доставити непосредно или путем надлежног заступништва Краљевине на страни надлежној првостепеној опште-управној власти. Изјави треба приложити уверења о старости и месту рођења (крштеницу), о евентуалној завичајности (завичајницу), о сталном пребивалишту (пријавницу), и доказ, да их држава, у којој су се родили, сматра за своје држављане (сведоцбу о држављанству).

Посиуџак првостепене власти. (2.) Првостепена опште-управна власт саопштава приспелу изјаву о одрицању држављанства

завичајној општини, а ова јој мора за 8 дана јавити текући број, којим је лице заведено у Књигу завичајника, као и своје евентуалне примедбе (н. пр. да ли је странка примила уверење о завичајности, које треба вратити).

Решење Министра Унутрашњих Послова.

(3.) Првостепена опште-управна власт шаље предмет са евентуалном изјавом *нејосредно* Министарству Унутрашњих Послова са својим мишљењем и напоменом, да ли странка поседује завичајницу, сведоцбу о држављанству или путну исправу (пасош). Министар Унутрашњих Послова својим решењем ће потврдити, да је лице са даном дате изјаве престало бити држављанин Краљевине, и уједно одредити, да се брише у Књизи завичајника.

(4.) Министарство шаље решење надлежном заступништву Краљевине на страни ради уручења заинтересованом лицу, а препис завичајној општини ради брисања у Књизи завичајника. Заступништво Краљевине на страни поводом уручења овог решења тражиће од заинтересованог лица, да пре свега врати евентуалну завичајницу, сведоцбу о држављанству и путну исправу (пасош); у случају губитка ових исправа, треба да се исте огласе у „Службеним Новинама“ ништавим.

Одузимање држављанства (§§ 32—34.)

Члан 61.

Објава позива. (1.) Ако Министар Унутрашњих Послова сматра, да би служба, коју

држављанин врши у иностраној држави, могла бити, у опреци са интересима наше државе, објављује позив у смислу §-а 32.

(2.) Законском пропису о објави удовољено је и кад је у „Службеним Новинама“ објављен само општи позив без ознаке имена односних лица или државе.

Члан 62.

Ништење при- рођења. (1.) Сем случајева наведених у §§ у 32.—34. Министар Унутрашњих Послова може одузети држављанство и ништењем решења о прирођењу административним поступком, ако је ко стекао признање прирођења преваром у погледу стварно одлучујућих чињеница. У том случају треба ставити ван снаге и одузети сведочанство о прирођењу. Губитак држављанства погађа тада сва лица, која су на основу истог решења стекла држављанство.

(2.) За овај случај треба примењивати опште прописе административног поступка, који се односе на поништавање административног акта (чина).

Члан 63.

Евиденција одузетих држављанства. Сваки случај одузимања држављанства Министар Унутрашњих Послова мора саопштити преко надлежне првостепене опште-управне власти завичајној општини ради брисања у Књизи завичајника.

Члан 64.

Објава решења. Решење о одузимању држављанства Министарство Унутрашњих Послова ће објавити у „Службеним Новинама“ скупно (кумулативно), тако да буду редовно у једној објави наведена сва лица, којима се у истим тромесечју одузело држављанство. Таква објава мора садржавати име, годину и место рођења, евентуалну завичајну општину, односно регистарски број тога лица, службени број, датум и главни садржај решења.

Дејство губитка држављанства (§§ 35.—37.)

Члан 65.

Садржај решења. (1.) Дејства губитка држављанства у смислу §§-а 35.—37. треба изрично навести, ако губитак наступи по решењу Министарства Унутрашњих Послова.

(2.) Ако по § 33. губи држављанство лице, које је примало припадности из државне благајне, Министар Унутрашњих Послова ће у свом решењу напоменути, да лице уједно губи и право на ове припадности, а о овом губитку известиће надлежног наредбодавца.

(3.) Ако Министар Унутрашњих Послова у смислу §-а 34. не протегне губитак држављанства на жену и децу, треба у односном решењу изричито навести лица, која за сада остају држављани Краљевине, у колико ова лица већ по §-у 37. нису следила држављанство мужа односно оца.

Четврта глава. Поновно стицање држављанства.
(§§ 38—41)

Члан 66.

Саслушање ошшине. (1.) Ако је учињена изјава у смислу §-а 39., првостепена опште-управна власт ће о томе обавестити управну општину, коју намерава у смислу последњег става §-а 41. сматрати за завичајну општину молиочеву, с позивом, да се у року од 14 дана изјасни односно стави своје евентуалне примедбе, нарочито с обзиром на завичајност.

(2.) Ако је општина у одређеном року поднетим приговором изазвала спор по питању завичајности, првостепена опште-управна власт треба прво да донесе решење по овом питању.

(3.) Ако је питање будуће завичајности правоћном одлуком решено, односно ако у року од 15 дана није стигао приговор општине, првостепена опште-управна власт поднеће предмет са својим предлогом Великом Жупану. Ако Велики Жупан нађе, да постоје потребни законски услови, предложиће молбу Министру Унутрашњих Послова.

Решење. (4.) Министар Унутрашњих Послова ће у случају позитивног решења потврдити, да је молилац на основу §-а 39. односно 40. са даном тражења (§ 41.) поново стекао држављанство Краљевине и где му је завичајност, а уједно ће тачно означити лица (име и податке о рођењу), која истим решењем стичу ово држављанство.

(5.) Препис решења ће Министарство доставити непосредно завичајној општини ради уписа у Књигу завичајника.

Члан 67.

Нейологање заклетве. Ко на основу §-а 39. односно §-а 40. поново стекне држављанство Краљевине, не полаже заклетву нити се на њега имају примењивати остале одредбе, које важе само за случај прирођења.

Пета Глава. Опште одредбе (§§ 42—51)

Члан 68.

Евиденција ѡроме. Општинске власти дуне у државне су, да сваку прољанству. мену у држављанству својих завичајника прибележе у Књизи завичајника. Потање одредбе о томе прописале Уредба издата на основу §-а 3.

Члан 69.

Ошшине формал. У колико Закон о дрни ѡроиси. жављанству односно ова Уредба не садржава специјалне одредбе о поступку, треба примењивати опште формалне прописе, који важе за поступак опште-управних власти.

Члан 70.

Надлежност власи. (1.) Где Закон или ова Уредба напомиње првостепену опште-управну власт, надлежан је срески поглавар за подручје свога среза односно државна месно полицијска власт за своје подручје у градовима, у којима иста постоји. У градовима пак, који територијално не спадају у подручје среза

нити имају државне месне полицијске власти, надлежан је за послове првостепене опште-управне власти Велики Жупан, а за подручје Града Београда управник Града Београда.

(2.) Где Закон или ова Уредба ставља извесне послове у надлежност Великог Жупана, обавља ове послове редовно територијално надлежан Велики Жупан. Тамо пак, где Велики Жупан у смислу предњег става обавља послове првостепене опште-управне власти, вршиће у овом ставу поменуте послове Министар Унутрашњих Послова.

Члан 71.

Прејиска заступништва (1.) По предметима, који се тичу држављанства могу заступништва Краљевине на страни, т. ј. посланства и консулати, са надлежним управним властима дописивати и непосредно, ако су заинтересована лица положила потребан износ око дописивања.

(2.) Управне власти ће настојати, да се по предметима ове природе поступа најбрже.

Члан 72.

Формалности „изјаве“. (1.) Изјаве по §§ 12., претпоследњи став, 29., 31. и 39. добивају оверену форму тиме, што се лично дају на записник пред опште-управном власти, пред матичарем или пред нотарем (јавним бележником), односно пред посланством или консулатом Краљевине на страни и то у присуству двају сведока.

